

Cursus Argumentatieve vaardigheden

Hoofdstuk 1 Standpunten en argumenten

Paragraaf 1 Standpunten

Opdracht 1

- 1 We kunnen beter een particulier beveiligingsbureau voor school inhuren. (positief standpunt)
- 2 Ik weet nog niet of ik voor of tegen de verkorting van de zomervakantie ben. (standpunt van twijfel)
- 3 Ik denk niet dat ik meega naar de nieuwe Bondfilm. (negatief standpunt)
- 4 Er komt geen poes. (negatief standpunt)
- 5 Ik kan nu echt nog niet zeggen wat ik van *The Killing* vind. (standpunt van twijfel)
- 6 Je kunt beter pas in de krokusvakantie gaan skiën. (positief standpunt)
- 7 Ik ga nooit meer naar Lowlands. (negatief standpunt)
- 8 De vergadering van vanmiddag zal niet op tijd afgelopen zijn. (negatief standpunt)

Opdracht 2

- 1 De wet is toe aan revisie.
- 2 Ik vond het artikel over het onderzoek van Sinan Cancaya een ontzettend eenzijdig stuk.
- 3 Het kabinet moet bèta's steunen.
- 4 Connexion gaat een bedenkelijk pad op met het aanbieden van zoetwaren in de bus.

Paragraaf 2 Argumenten, tegenargumenten en weerleggingen

Opdracht 3

- 1 De kans is erg klein dat je iets wint bij de Postcodeloterij. = feitelijke uitspraak
- 2 Hij is immers veruit de beste in de debatten. = waarderende uitspraak
- 3 Je loopt met een scooter een grotere kans op een ernstig ongeluk dan op een fiets. = feitelijke uitspraak
- 4 Leerlingen kunnen echt geen nuttige dingen met mobieltjes doen. = waarderende uitspraak
- 5 Je wordt er toch beroerd van als je die berichten over ontgroeningen leest. = waarderende uitspraak

Opdracht 4

- 1 **a** standpunt: Volgens mij kun je beter blijven zitten,
argument: Dan slaag je over twee jaar met hogere cijfers.
b tegenargument
- 2 **a** standpunt: Het lijkt mij niet verstandig om Nederlands te gaan studeren.
argument: Er is nauwelijks of geen werk voor afgestudeerde neerlandici te vinden.
b weerlegging
- 3 **a** standpunt: Roken moet helemaal verboden worden.
argument: Roken bekort het leven met acht jaar.
b tegenargument
- 4 **a** standpunt: Als je niet zo van gewelddadige oorlogsscènes houdt, kun je *Merdeka!* beter niet lezen.
argument: Het boek *Merdeka!* staat bomvol met gewelddadige oorlogsscènes.
b weerlegging
- 5 **a** standpunt: Iran is geen geschikt vakantieerland voor levensgenieters.
argument: Er zijn helemaal geen alcoholische versnaperingen te krijgen.
b weerlegging

Opdracht 5

NB Controleer of je bij een tegenargument hebt gereageerd op het standpunt en of je bij een weerlegging gereageerd hebt op het argument.

Eigen antwoord, bijvoorbeeld:

1 tegenargument:

Als je niet gaat stemmen heb je helemaal geen invloed.

weerlegging:

Er zijn best partijen die wel goed naar hun achterban luisteren.

2 tegenargument:

Er zijn anders wel veel minder jongeren die drugs gebruiken dan tien jaar geleden.

weerlegging:

Uit onderzoek blijkt dat jongeren die de risico's van drugs kennen, juist niet gaan gebruiken.

3 tegenargument:

Doping is heel erg ongezond voor de gebruiker.

weerlegging:

Natuurlijk heeft niet iedereen dezelfde kans: sommige wielrenners zullen 'betere' doping kunnen betalen dan andere.

4 tegenargument:

Als we de laatste uren afschaffen, krijgen de leerlingen te weinig les.

weerlegging:

Er zijn ook leerlingen die langzaam op gang komen en die nemen juist de tweede helft van de schooldag meer op.

5 tegenargument:

Alcohol is heel schadelijk voor de ontwikkeling van de hersens van pubers.

weerlegging:

Als je niet kunt bewijzen dat je 18 bent, kun je in de grote uitgaanscentra geen druppel alcohol krijgen.

Hoofdstuk 2 Argumentatie

Paragraaf 1 Argumentatieschema's

Opdracht 1

1 standpunt: Scheiden moet niet duurder gemaakt worden.

argumenten: Als de advocaat- en notariskosten verhoogd worden, zal dat betekenen dat minder ouders gaan scheiden. Dit zal ervoor zorgen dat de kinderen in een huishouden zitten waar elke dag geruzied wordt.

Voordat mijn ouders gescheiden waren, was het niet fijn thuis. Elke dag geschreeuw en gescheld, inslapen terwijl er beneden geruzied wordt. De sfeer was altijd gespannen, altijd was er de angst voor meer ruzie. Ik huilde veel.

2 E argumentatie op basis van een voorbeeld en

C argumentatie op basis van oorzaak en gevolg

Het duurder maken van scheiden (= oorzaak 1) zal betekenen dat minder ouders gaan scheiden (= gevolg 1 en oorzaak 2). Dit zal ervoor zorgen dat de kinderen in een huishouden zitten waar elke dag geruzied wordt (=gevolg 2).

Voordat mijn ouders gescheiden waren, was het niet fijn thuis. Elke dag geschreeuw en gescheld, inslapen terwijl er beneden geruzied wordt. De sfeer was altijd gespannen, altijd was er de angst voor meer ruzie. Ik huilde veel (=voorbeeld).

Opdracht 2

1 standpunt: Het voorstel van de commissie-Van Rooy om meer rechtszaken uit te zenden, moet worden overgenomen (mits de privacy van de verdachten, getuigen en slachtoffers wordt gerespecteerd).

argumenten: Rechtspraak moet zich in het openbaar afspelen. In een mediasamenleving betekent openbaarheid niet alleen vrije toegang tot de rechtszaal, maar ook zichtbaarheid in de media.

2 A argumentatie op basis van kenmerk of eigenschap

In een evaluatie van het proces-Wilders pleit de commissie-Van Rooy voor meer tv-registraties van rechtszaken. *Rechtspraak moet zich in het openbaar afspelen. In een mediasamenleving betekent openbaarheid niet alleen vrije toegang tot de rechtszaal, maar ook zichtbaarheid in de media (= kenmerk).* Dus dit voorstel moet worden overgenomen, mits de privacy van de verdachten, getuigen en slachtoffers wordt gerespecteerd.

Opdracht 3

1 standpunt: In sommige gevallen is het beter om een zwangerschap te voorkomen.

argument: (In mijn praktijk ben ik het volgende geval tegengekomen:) een moeder die verslaafd is aan de cocaïne en die twee jongetjes heeft. Beiden zijn gehandicapt en liepen een hersenbeschadiging op door de verslaving van hun moeder. Zij zijn nu bij een pleeggezin ondergebracht en nu verwacht hun moeder een derde kind. De pleegmoeder kan het derde kind niet meer verzorgen, omdat zij haar handen al vol heeft aan die twee jongens.

2 D argumentatie op basis van een voorbeeld

In sommige gevallen is het beter om een zwangerschap te voorkomen. In mijn praktijk ben ik het volgende geval tegengekomen: *een moeder die verslaafd is aan de cocaïne en die twee jongetjes heeft. Beiden zijn gehandicapt en liepen een hersenbeschadiging op door de verslaving van hun moeder. Zij zijn nu bij een pleeggezin ondergebracht en nu verwacht hun moeder een derde kind. De pleegmoeder kan het derde kind niet meer verzorgen, omdat zij haar handen al vol heeft aan die twee jongens (=voorbeeld).*

Opdracht 4

1 standpunt: Op school ontwikkel je zowel een liefde voor het leren als voor democratisch burgerschap.

argument: Al eeuwen benadrukken filosofen, Socrates voorop, de intrinsieke waarde van het begrijpen, bestuderen, bekritisieren van de wereld om je heen voor het volledig mens zijn.

2 A argumentatie op basis van autoriteit

Tijdens het kaften van de boeken zal ongetwijfeld de vraag zijn gesteld: 'Waarom moet ik eigenlijk naar school?' Zorgelijk genoeg is het antwoord van de regering - mama Marja net zo goed als eerder papa Plasterk - daarop steeds meer: 'Om te leren rekenen en schrijven, schat.' Dat rekenen en schrijven is dan nodig om later een baan te vinden, maar ook om als Nederland bij te blijven in de ratrace met de Chinezen en de Indiërs. Toch zou het antwoord eigenlijk moeten luiden dat je op school - als het goed is - zowel een liefde voor het leren als voor democratisch burgerschap ontwikkelt. *Al eeuwen benadrukken filosofen, Socrates voorop, de intrinsieke waarde van het begrijpen, bestuderen, bekritisieren van de wereld om je heen voor het volledig mens zijn (=beroep op autoriteit).*

Opdracht 5

1 standpunt: Er moeten niet zonder meer processen uitgezonden worden.

argumenten: Ten eerste is het moeilijk om de privacy te garanderen als zittingen integraal worden uitgezonden en verdachten en slachtoffers duidelijk in beeld komen. Ook is het moeilijk een rechtszaak te volgen zonder kennis van zaken en context. Verkeerd geïnterpreteerde informatie is mogelijk nog schadelijker dan te weinig informatie. Een camera registreert, maar geeft geen commentaar of uitleg.

2 C argumentatie op basis van nadelen

Openbaarheid en transparantie van de rechtspraak zijn belangrijke beginselen van de rechtsstaat. Het zonder meer uitzenden van processen is evenwel niet toereikend. *Ten eerste is het moeilijk om de privacy te garanderen als zittingen integraal worden uitgezonden en verdachten en slachtoffers duidelijk in beeld komen. Ook is het moeilijk een rechtszaak te volgen zonder kennis van zaken en context. Verkeerd geïnterpreteerde informatie is mogelijk nog schadelijker dan te weinig informatie. Een camera registreert, maar geeft geen commentaar of uitleg (=nadelen).*

Opdracht 6

1 standpunt: In het kader van de strijd tegen de vrouwenhandel zou de overheid het bezoek aan een prostituee strafbaar moeten stellen. Of: Niet de prostituee, maar de klant, de hoerenloper, moet aangepakt worden.

argument: Je zult zien dat het aantal slachtoffers van gedwongen prostitutie lager zal worden, net zoals dat in Zweden het geval was nadat daar de bezoekers van prostituees strafbaar werden.

2 D argumentatie op basis van vergelijking

en

C argumentatie op basis van oorzaak en gevolg

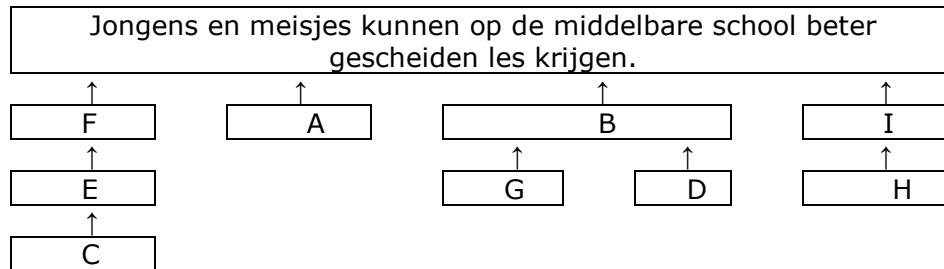
In het kader van de strijd tegen de vrouwenhandel zou de overheid het bezoek aan een prostituee strafbaar moeten stellen. Niet de prostituee, maar *de klant, de hoerenloper, moet aangepakt worden (=oorzaak). Je zult zien dat het aantal slachtoffers van gedwongen prostitutie lager zal worden (=gevolg), net zoals dat in Zweden het geval was nadat daar de bezoekers van prostituees strafbaar werden (=vergelijking).*

NB E voorbeelden is onjuist omdat er maar één geval genoemd wordt.

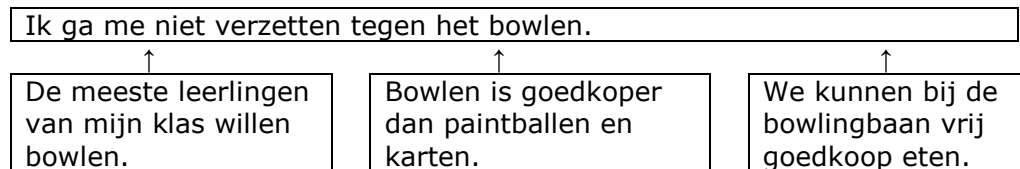
Paragraaf 2 Argumentatiestructuren

Opdracht 7

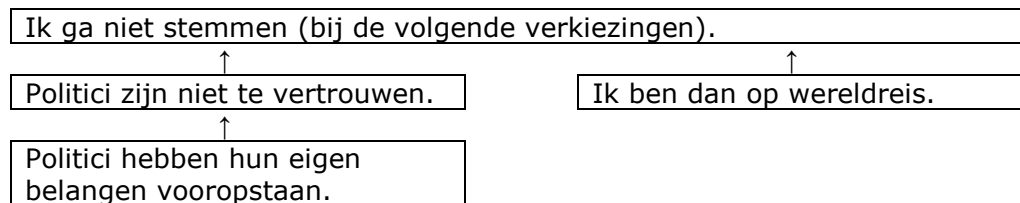

Opdracht 8

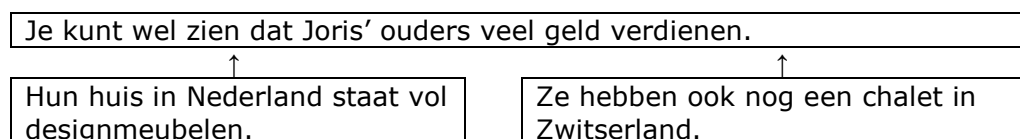
1 nevenschikkende argumentatie

2 onder- en nevenschikkende argumentatie

3 nevenschikkende argumentatie

4 onderschikkende argumentatie

5 enkelvoudige argumentatie

Ik zal nooit meer iets zeggen over de slechte kwaliteit van oude
langspeelplaten.

Als het over geluidskwaliteit gaat, neem jij toch niets van mij aan.

6 nevenschikkende argumentatie (met afhankelijke argumenten)

Ik denk dat de lege accu er de oorzaak van is dat de auto
niet wil starten.

Marianne heeft hem het laatst
gebruikt.

Zij vergeet wel vaker de lichten uit
te zetten.

Opdracht 9

Eigen antwoorden, bijvoorbeeld:

1

Gymnastiek moet een eindexamenvak
worden.

Gymnastiek is net zo belangrijk als
scheikunde of biologie.

2

Excursies van school zijn nuttig.

Het is goed dat er
in schoolverband
wat buiten de
reguliere lessen
om wordt gedaan.

Leerlingen en
docenten leren elkaar
veel beter kennen.

Leerlingen die niet
zoveel met hun
ouders ondernemen,
zien zo ook nog eens
wat.

3

Het gebruik van computers in het
onderwijs is een grote verbetering.

Een aantal vaardigheden kan nu veel
beter worden geoefend.

Bij schrijfvaardigheid is het belangrijke
herschrijven van een eerdere versie nu
veel beter te doen.

4

Vrouwen boven de zestig mogen geen kinderen krijgen.

Iedereen zal denken dat de
moeder de grootmoeder is.

De kinderen zullen al snel wees
worden.

Vrouwen sterven gemiddeld op hun
84ste.

Opdracht 10

1

Het bezielde verband met werk verdwijnt door thuiswerken.

Hoe meer mensen een of twee (of vijf) dagen per week thuiswerken, hoe meer ze van hun organisatie afdrijven.

De werknemers hebben geen zicht op wat er zich op kantoor afspeelt.

2 C onderschikkende argumentatie

3 A argumentatie op basis van oorzaak en gevolg

Paragraaf 3 Drogredenen

Opdracht 11

- 1 overhaaste generalisatie
- 2 bespelen van het publiek
- 3 cirkelredenering
- 4 vertekenen van het standpunt
- 5 persoonlijke aanval
- 6 ontduiken van de bewijslast
- 7 overhaaste generalisatie
- 8 vertekenen van het standpunt
- 9 vals dilemma
- 10 onjuist beroep op autoriteit
- 11 overdrijven van de voordelen
- 12 verkeerde vergelijking
- 13 onjuiste oorzaak-gevolgrelatie
- 14 onjuist beroep op een eigenschap
- 15 bespelen van het publiek

Opdracht 12

Een land of cultuur zie ik als een pot groentesoep die eeuwig in bereiding is en waarvan soms wordt geproefd. Je kunt er ingrediënten aan toevoegen en de soep smaakt voor de een beter, voor de ander minder. Er komt echter een moment waarop het niet verstandig is om nog meer van een ingrediënt toe te voegen. De soep verliest zijn karakter of is zelfs ronduit mislukt. Dat de soep er is, kan niemand ontkennen, maar niemand vindt hem nog lekker. = E *verkeerde vergelijking*

Dat de soep er is, kan niemand ontkennen = A *bespelen van het publiek*

Opdracht 13

Alle eigenwoningbezitters (= D *overhaaste generalisatie*) zijn egoïstische, kleinzielige lieden met hun geklaag (= E *persoonlijke aanval*)

Opdracht 14

Wie niet ziet dat de herinneringskunst van een vader die zijn verongelukte zoon herdenkt tegelijk ook scheppingskunst is en dat Tonio een intiem verhaal is dat een openbaar verhaal wordt omdat de vader een groot schrijver is (= A *bespelen van het publiek*), die zou je met alle 633 pagina's om de oren willen slaan.

Opdracht 15

Je kunt een bloem niet laten bloeien door aan de knop te trekken. Dan gaat hij stuk en heb je niets. = D *onjuiste vergelijking*

Opdracht 16

Mensen die beweren dat 11/9 een gewone aanslag was, alleen wat groter, begrijpen niet waarover ze het hebben. = A *bespelen van het publiek*

Opdracht 17

Wat is erger, (vraagt Ten Broeke retorisch): iemand die dik is en ongelukkig, of iemand die na jarenlang diëten net zo dik is en nog ongelukkiger? = D *vals dilemma*

Opdracht 18

De omzet van het boekenvak kan meer dan verdubbelen. Je bereikt voor hetzelfde geld een veelvoud aan lezers en zal er alleen maar meer gelezen worden in plaats van minder. = C *overdrijven van de voor- of nadelen*

Paragraaf 4 Argumentatie beoordelen

Opdracht 19

1

a Dat het verbieden van mobieltjes daar gelukt is, kan ik nauwelijks geloven.

b Het mobieltje betekent voor veel tieners (en trouwens ook voor het merendeel van de volwassenen) zoveel meer dan alleen een communicatiemiddel met de buitenwereld.

c Het is namelijk een verlengstuk van het lichaam geworden, iets waarmee de eigenaar zich zo sterk identificeert dat hij er bijna mee samenvalt.

2 C onderschikkende argumentatie

3 b Het mobieltje betekent voor veel tieners (en trouwens ook voor het merendeel van de volwassenen) zoveel meer dan alleen een communicatiemiddel met de buitenwereld. = waarderende uitspraak

c Het is namelijk een verlengstuk van het lichaam geworden, iets waarmee de eigenaar zich zo sterk identificeert dat hij er bijna mee samenvalt. = waarderende uitspraak

4 a De argumenten (b en c) zijn aanvaardbaar. = waar

b De argumenten (b en c) zijn relevant. = waar

c De argumenten (b en c) zijn consistent. = waar

d De argumenten (b en c) zijn samen voldoende voor het standpunt (a). = waar

5

a Het is ook niet goed voorstelbaar dat ouders zouden instemmen met een schoolverbod op de aanwezigheid van mobieltjes.

Uit oogpunt van bereikbaarheid en veiligheid hechten ouders eraan dat kinderen hun mobieltje bij zich hebben.

b Kinderen gebruiken het ding immers ook op weg van school naar huis.

c Bovendien moeten kinderen na school vaak eerst ergens anders heen voor ze terugkeren naar huis.

6 D onder- en nevenschikkende argumentatie

7 b Kinderen gebruiken het ding immers ook op weg van school naar huis. = feitelijke uitspraak

c Bovendien moeten kinderen na school vaak eerst ergens anders heen voor ze terugkeren naar huis. = feitelijke uitspraak

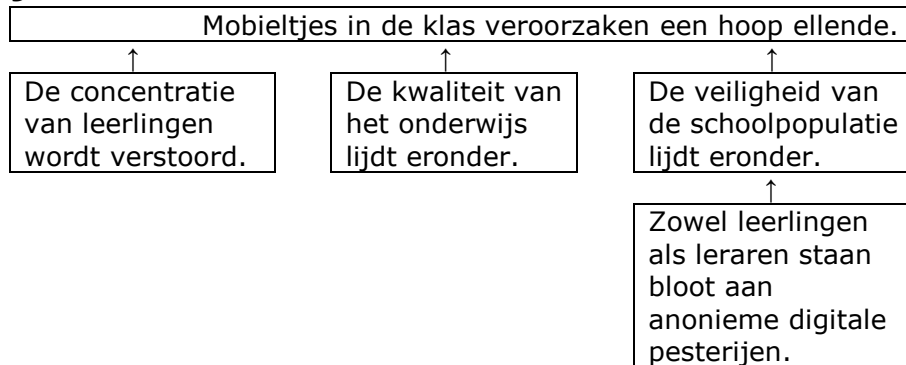
8 a De argumenten (b en c) zijn aanvaardbaar. = waar

b De argumenten (b en c) zijn relevant. = waar

c De argumenten (b en c) zijn consistent. = waar

d De argumenten (b en c) zijn samen voldoende voor het standpunt (a). = waar

9

10 D onder- en nevenschikkende argumentatie

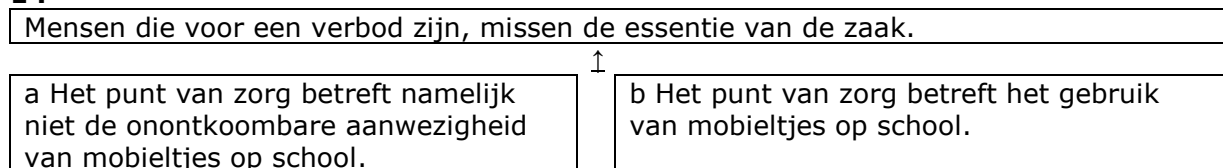
11 - Dan zou het afgelopen zijn met het gedonder

- en kan de corebusiness van onderwijs geven en krijgen worden hervat.

12 B argumentatie op basis van oorzaak en gevolg

13 'Mensen die voor een verbod zijn, missen de essentie van de zaak.'

14

15 a Het punt van zorg betreft namelijk niet de onontkoombare aanwezigheid van mobieltjes op school. = waarderende uitspraak

b Het punt van zorg betreft het gebruik van mobieltjes op school. = waarderende uitspraak

16 a De argumenten (a en b) zijn aanvaardbaar. = niet waar

b De argumenten (a en b) zijn relevant. = niet waar

c De argumenten (a en b) zijn consistent. = waar

d De argumenten (a en b) zijn samen voldoende voor het standpunt. = niet waar

De argumenten moeten ondersteund worden; ze zijn niet zonder meer aanvaardbaar etc.

17 Nee

18 C ontduiken van de bewijslast

19 Het is onfatsoenlijk om je mobieltje in de klas te gebruiken.

20 D verkeerde vergelijking

21

a Het is niet te geloven dat het verbieden van mobieltjes op school kan lukken.

b Het is ook niet goed voorstelbaar dat ouders zouden instemmen met een schoolverbod op de aanwezigheid van mobieltjes.

c Voor en na de les, in de pauze, tijdens de vele tussenuren, onder het zelfstandig werken in de mediatheek, desnoods in de kleedkamer van de gymzaal moet iedereen de vrijheid hebben om naar hartenlust te twitteren en Facebook bij te werken.

d De eerste twee argumenten (a en b) worden voldoende ondersteund; het derde (c) niet.

e Ja.

f – Mobieltjes in de klas veroorzaken chaos. (De concentratie van leerlingen wordt verstoord, de kwaliteit van het onderwijs lijdt eronder en de veiligheid van de schoolpopulatie komt onder druk te staan. Zowel leerlingen als leraren staan bloot aan anonieme digitale pesterijen.)

- Door een verbod zou het afgelopen zijn met het gedonder en kan de corebusiness van onderwijs geven en krijgen worden hervat.

g Mensen die voor een verbod zijn, missen de essentie van de zaak.

h Nee.

22 D *Stoorzenders* is een redelijk betoog, want de auteur gebruikt goede argumenten, maar weerlegt de tegenargumenten niet afdoende.